

Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 14.05.2024 г. - 28.05.2024 г. Неактивна

Номер на консултация: #10334-K

Област на политика: Архив - Образование

Тип консултация: Акт на Министерския съвет

Вносител: Министерство на образованието и науката

Тип носител: Национално

Необходимостта от предложените промени е породена от последните изменения и допълнения на Закона за висшето образование. Съобразно създадената нова ал. 3 на чл. 94 да се регламентира размера на стипендиите за докторантите.

С акта се предлагат следните промени:

1. Постановление на Министерския съвет № 90 от 2000 г. за условията и реда за предоставяне на стипендии на студентите, докторантите и специализантите от държавните висши училища и научните организации (ПМС № 90/2000 г.) да бъде изменено и допълнено, като се определи, че:

- българските докторанти, приети във висши училища и научни организации в страната на места, за които държавата осигурява средства за издръжка на обучението им, получават месечни стипендии в размер, определян ежегодно с акта по чл. 92, ал. 1 от Закона за публичните финанси, не по-малък от 150 на сто от минималната работна заплата за страната за последните 12 месеца, за които са публикувани официални данни на Националния статистически институт;
- размерът на допълнително еднократна стипендия за докторантите в редовна докторантура да е същият като този на редовната стипендия;
- размерът на стипендията на докторанти и специализанти - чужденци, приети за обучение във висши училища и научни организации у нас по междуправителствени спогодби за образователен, научен и културен обмен или по актове на Министерския

съвет също да е равен на този на българските докторанти, приети в редовна форма на обучение в държавните висши училища и научните организации.

2. В Постановление на Министерския съвет № 13 от 2024 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2024 г. като в чл. 7 се добавя месечен размер на стипендията за докторантите от държавните висши училища и научни организации в размер на 1227 лв. (което е 150% от минималната работна заплата за страната за последните 12 месеца, за които са публикувани официални данни на Националния статистически институт).

Причините, които налагат приемането на акта освен необходимостта да се внесе яснота или допълнят някои текстове от подзаконовата нормативна уредба съобразно някои от последните промени в Закона за висшето образование, са свързани с непрекъснато увеличаващите се разходи за издръжка на живот вследствие на инфлационните процеси от последната година и невъзможността с месечната стипендия да се осигури заплащане на поне част от потребностите на докторантите.

Целите, които се поставят с приемането на акта, са да се стимулират на обучението за придобиване на докторска степен и да се повиши квалификацията и да се укрепи академичния състав във висшите училища. По този начин ще бъде постигната устойчива и дълготрайна политика в образованието по отношение на грижата за докторантите. Ще бъде продължена политиката за стимулиране на качеството в образованието чрез по-близки до реалните нужди на докторантите стипендии.

Очакваните резултати от прилагането на акта е оптимизиране на системата за предоставяне на стипендии, повишаване качеството на обучение и доближаването му в по-голяма степен до очакванията на работодателите. Повишаването на размера на стипендията би подпомогнало и повишаването на конкурентоспособността на българските държавни висши училища в условията на силна международна конкурентна среда и би стимулирало трансграничната мобилност и интернационализирането на обучението в системата на българското висше образование.

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на образованието и науката

Адрес: София, София, бул. Княз Дондуков №2А

Електронна поща: priemna@mon.bg

Полезни връзки

Официална интернет страница на Министерство на образованието и науката - <https://www.mon.bg/>

Документи

Пакет основни документи:

[Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет - вер. 1.0 | 14.05.2024](#)

[Проект на доклад относно проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет - вер. 1.0 | 14.05.2024](#)

[Предварителна частична оценка на въздействието - вер. 1.0 | 14.05.2024](#)

[Становище на дирекция "Модернизация на администрацията" - вер. 1.0 | 14.05.2024](#)

[Справка за отразяване на предложенията и становищата - вер. 1.0 | 13.08.2024](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

Автор: Елисавета Новакова (20.05.2024 11:25)

Еднолични търговци - научни работници с търговски дружества

Подобно на лекарите нека И научните работници, а защо не и основните и средните учители/преподаватели, да основават еднолични търговски дружества, да се самоосигуряват и да обявяват всички свои доходи, свързани с научната/преподавателска дейност наедно.

Тъй като не може да се разграничи приносът на финансовия и материален ресурс на държавата като работодател и вложител в образование и личностно развитие от вливането на този принос в частен бизнес и осребряването му за собствена сметка, би било наложащо научните кадри, в това число всички преподаватели, да направят дружества за еднолична търговия със знания и умения и да съблюдават данъчното законодателство на търговците.

Автор: Елисавета Новакова (20.05.2024 11:15)

Формула за определяне размера на стипендия.заплата на докторант

Знаете ли, че има разработени вече методологии от Министерството на труда и социалната политика за определяне на възнаграждението на младите хора?! Може да ги разгледате и да се поучите от тях.

В София един докторант не може да живее със 1227 ??., ?? ? ??? ?????! ????? ?? ?? ?? ??????, ?? ????????????? ?????????? ??????? ?? ?? ???????????, ? ?? ?????????? ?????????????????? ?? ?? ?????????? ??????????????.

Освен минимална заплата и средна заплата за страната се смята и определя И средна работна заплата според икономическата дейност, както И средна заплата за региона. Моля да разработите нова методология за определяне както на стипендиите така и на заплатите на асистенти, докторанти и други научни и университетски кадри, като взимате И трите стойности в предвид.

Примерна методология

- 50% минимална заплата

- 25% средна работна заплата за **региона**

- 25% средна работна заплата според **икономическата дейност** свързана с главната научна дейност - педагогика, горско стопанство, енергетика, итн

Автор: Елисавета Новакова (17.05.2024 23:36)

Оптимизации във висшето образование 3

Днес един бъдещ студент сподели, че това, което не иска да му се падне на матурата е „Честен кръст“ на Борис Христов. Но кое друго произведение е по-подходящо да се цитира в есе на тема „Мълчанието - сила или безсилие“?! Може би много от пишещите днес стратегии по министерствата и от преподаващите във висшето образование, но и онез с достъп до бъчвата с меда, возещите се на влака на конформизма, неумеещите да ползват камертон, не са и чували за нито за тази поема, нито за "Приказка за стълбата", която е посветена точно на тях.

И в този ред на мисли - всяка жаба да си знае гъола и да прави това, което може. Анализът и писането на стратегически документи не е лъжица за всяка уста, особено ако целевата група са млади хора, които четат не само по задължение едни творби, но и имат достъп до световните хранилища на книги и идеи, както и знаят къде е ключа, с който могат този свят да разгадаят.

Създаването на база данни с теми за избор, над и по които да пишат работещите на държавна сметка бъдещите докторанти, би била например една стратегическа мярка за намиране на решения на общественозначими проблеми.

Примерна тема "Финансов магнит ли е висшето образование и кой се привлича от него?" Тръгвайки от формула за пресмятане на земното притегляне и земното

притискане/натискане и представянето на гравитацията като функция на центробежните сили, може да се изчисли нивото на гравитиране около висшето образование, начините за и на създаване на инерциална отправна система вътре в него и лостовите за РЕФОРМА чрез преобразуване на силите и ускорението при преминаване от инерциална към неинерциална система.

Автор: Елисавета Новакова (16.05.2024 22:01)

Оптимизации във висшето образование 2

...

Научни интереси

При кандидатстване се предствя

4. Справка за научните интереси и публикации на кандидата (при наличие).

5. Други документи, удостоверяващи интересите и постиженията на кандидата в съответната научна област (при наличие).

НО, каква ще е темата на дисертацията?! Кандидатът сам ли решава в каква сфера ще твори и ще се развива или държавта, в случая финансиращият орган в лицето на данъкоплатците, има отношение относно темата?! Ако темата, по която се интересува кандидата лично, няма никакъв обществено полезен и актуален акцент, може ли да бъде помолен да си смени темата и да работи по обществено значима към момента тема?!

...

За сравнение

В Германия се назначава научен помощен персонал за гореизложената длъжностна характеристика при следните условия

бакалавър **13,65 €** или магистър **18,54 € на час бруто (мин 930 € - мах 1480 € на месец бруто!!!)**

17 или 19 или 20 часа на седмица
максимално за **6 години**

Защо на половин работен ден?! За повишаване качеството на обучение и доближаването му в по-голяма степен до очакванията на работодателите!

Всички работят и на второ и на трето работно място в конкурентна среда, предимно в други висши учебни заведения и академии, но и във фирми!!! Ако плащащите хонорар се окажат недоволни от качеството на преподаване и начина на презентация, следващия път/догодина ще поканят просто някой друг.

Автор: Елисавета Новакова (16.05.2024 22:00)

Оптимизации във висшето образование 1

Как смятате да постигнете оптимизиране на системата за предоставяне на стипендии, повишаване качеството на обучение и доближаването му в по-голяма степен до очакванията на работодателите не ми е много ясно, но нека да направим опит да стигнем до лостовете за оптимизация...

До колкото се разбира освен асистентите на заплата и докторантите със стипендия полагат усилия за развиване на научна дейност и се подготвят да напишат докторски труд. Но каква е разликата и приликата между едните и другите? Моля да допоясните или коригирате при нужда!

Заплащане и трудово осигуряване

Докторантите със стипендия ще получават стипендия в размер на 1227 лв. нето, без да им се начислява трудов стаж, докато асистентите ще взимат вече 2100 лева бруто (вместо 1800 лева) при осигуряване на 8 часов работ ден. Вярно ли е до тук?!

.....

Длъжностна характеристика

Докторантите със стипендия пишат докторски труд и участват в конференции, семинари и катедрени и факултетни срещи, докато асистентите освен горното имат задълженията и да преподават и извършват съпътстващи дейности

асистент, висше училище

Преподавателите във висши училища подготвят и изнасят лекции и провеждат консултации по една или повече дисциплини в рамките на определен курс на обучение в университет или друго висше училище. Провеждат проучвания, изготвят учебници и учебни помагала. Преподавателите във висши училища изпълняват следните основни задачи:

- разработват учебното съдържание и изготвят курсове за обучение в съответствие с образователните изисквания;
- подготвят и изнасят лекции и провеждат консултации, семинари и лабораторни експерименти;
- насърчават дискусиите и независимото мислене сред студентите;
- контролират експерименталната и практическата работа на студентите, ако е необходимо;
- изготвят и оценяват изпитни материали и тестове;
- насочват завършилите студенти към научно-изследователска работа или следдипломна квалификация;
- усъвършенстват или разработват концепции, теории и оперативни методи за приложение в производството или други сфери;
- изготвят учебници и учебни помагала;
- участват в конференции, семинари и катедрени и факултетни срещи.

...

Прием, например в БАН

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНАТА ДЛЪЖНОСТ „АСИСТЕНТ“

(чл. 17. ЗРАСРБ) Висшите училища и научните организации назначават лица на длъжност "асистент" на срочен трудов договор.

(чл. 44. (1) ППЗ) На длъжност "асистент" може да бъде назначен докторант, отчислен с право на защита, но незавършил процедурата по защита на дисертационния си труд. Назначаването се извършва от ректора на висшето училище или от ръководителя на научната организация по предложение на ръководителя на първичното звено съгласувано с ръководителя на приемащото структурно звено на трудов договор за срок не по-дълъг от две години.

(чл. 44. (2) ППЗ) На длъжност "асистент" може да бъде назначено и лице, което не е докторант. Назначаването се извършва от ректора на висшето училище или от ръководителя на научната организация по предложение на ръководителя на първичното звено съгласувано с ръководителя на приемащото структурно звено на трудов договор за срок не по-дълъг от четири години.

(чл. 44. (3) ППЗ) В срока на договора лицето, заемащо длъжността "асистент", предприема действия за придобиване на образователна и научна степен "доктор".

(чл. 44. (4) ППЗ) След изтичането на срока на договора нов срочен трудов договор със същото лице не може да се сключва.

(чл. 44. (5) ППЗ) След придобиване на образователна и научна степен "доктор" асистентът може да участва в обявен от висшето училище или научната организация конкурс за заемане на академичната длъжност "главен асистент" по реда на ЗРАСРБ, на този правилник и на съответния правилник на висшето училище или научната организация.

История

Начало на обществената консултация - 14.05.2024

Приключване на консултацията - 28.05.2024

Справка за получените предложения - 13.08.2024

[Справка за отразяване на предложенията и становищата](#)

Окончателен акт на Министерския съвет
